

Veselības nozares stratēģiskās padomes sēdes protokols Nr.2

Rīgā,
Brīvības ielā 72

2017.gada 18.maijā

Sēdi sāk plkst. 10.35
Sēdi beidz plkst. 17:15

Sēdi vada – Veselības ministre Anda Čakša

Sēdē piedalās:

Veselības nozares stratēģiskās padomes locekļi (vai personas, kas aizvieto):

Daiga Behmane	Latvijas Veselības ekonomikas asociācija
Dace Gardovska	Latvijas Specializēto pediatru biedrība
Jānis Gardovskis	Rīgas Stradiņa universitāte
Andis Jaunsleinis	Latvijas Pašvaldību savienība
Jevgēnijs Kalējs	Latvijas Slimnīcu biedrība
Līga Kozlovska	Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācija
Maija Radziņa	Latvijas Jauno ārstu asociācija
Dita Raiska	Latvijas Māsu asociācija

Veselības ministrijas pārstāvji:

Kristīne Klaviņa	Veselības ministrijas Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītāja
Egita Pole	Veselības ministrijas Valsts sekretāra vietniece stratēģiskās plānošanas un resursu vadības jautājumos

Darba kārtība:

1. Veselības nozares stratēģiskās padomes sēdes atklāšana un sēdes darba kārtības apstiprināšana (Padomes priekšsēdētāja, veselības ministre A. Čakša).
2. Informācija par valsts pētījumu programmu BIOMEDICINE (2014 – 2017) (Profesors Valdis Pīrāgs, Dr. med., LU katedras vadītājs, Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Internās medicīnas klīnikas vadītājs).
3. Diskusija par veselības nozares aktuāliem un būtiskiem izaicinājumiem, kuru risināšanai ir nepieciešams fokusēt Latvijas zinātnes resursus prioritāro zinātnes virzienu ietvaros.

1. Veselības nozares stratēģiskās padomes sēdes atklāšana

Padomes priekšsēdētāja, veselības ministre A. Čakša, E.Pole

A.Čakša informē, ka sēde sasaukta, jo Izglītības un zinātnes ministrija ir uzsākusi darbu pie valsts pētījumu programmas prioritāro zinātnes virzienu definēšanas nākošajam periodam, un tā ietvaros ir jānodelinē prioritārie zinātnes virzieni veselības nozarē.

2. Informācija par valsts pētījumu programmu “Biomedicīna sabiedrības veselībai (2014-2017)”

Profesors Valdis Pīrāgs, Dr. med., LU katedras vadītājs, Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Internās medicīnas klīnikas vadītājs

Skat. pievienoto prezentāciju.

3. Diskusija par veselības nozares aktuāliem un būtiskiem izaicinājumiem, kuru risināšanai ir nepieciešams fokusēt Latvijas zinātnes resursus prioritāro zinātnes virzienu ietvaros

A.Čakša, E.Pole, J.Gardovskis, D.Behmane, D.Gardovska, J.Kalējs, A.Jaunsleinis, L.Kozlovska, D.Raiska

E.Pole atklāj diskusiju un informē, ka tās mērķis ir iegūt padomes locekļu redzējumu par nākamā perioda Valsts pētījumu programmas prioritārajiem zinātnes virzieniem veselības nozarē.

J.Gardovskis norāda, ka ir jāsaglabā labās iestrādes (tehnoloģijas, cilvēkressursi, šūnu tehnoloģijas), bet vairāk jāfokusējas uz praktiskiem pētījumiem, un pētniekiem, pirmkārt, būtu jāizpilda veselības nozares pasūtījums. Prioritātēs būtu jāiekļauj sirds-asinsvadu slimības, bērnu onkoloģija, psiatrija, sabiedrības veselība, skaidri nodefinējot, kas katrā jomā ir jādara. Piemēram, nelietderīgas līdzekļu izlietošanas identificēšana medicīnā.

D.Behmane norāda, ka bez medicīniskā aspekta, kas ir būtisks un ir jāattīsta, tikpat nepieciešams ir pētīt metožu pareizu pielietošanu, jo metode nedos ieguldījumu dzīvīldzē, ja netiks pareizi integrēta veselības sistēmā. Eiropā šobrīd veidojas valstu sadarbības tūkls par veselības aprūpes modeļiem, kura pienesumu varētu izmantot Latvijas veselības aprūpes sistēmas pilnveidošanai, kā arī dot savu ieguldījumu par Latvijas pieredzi.

D.Gardovska akcentē, pirmkārt, ka no zinātnieka viedokļa tādi mērķi, kā publikācijas, izgudrojumi u.tml. ir ļoti svarīgi, bet no valsts un Veselības ministrijas interešu viedokļa būtu jāprasa no zinātniekiem, kāds ir pētījuma praktiskais devums veselības aprūpei – modelis, ārstniecība, diagnostika, vai tas ir kāds dokuments, algoritms vai cits risinājums, kur tas tiek ieviests, kā tas tiek validēts, vai tas darbojas. Tādējādi tiktu pārnests akcents no primārajiem zinātnes mērķiem (publikācijas u.tml.) uz sekundārajiem. Translācija no zinātnes uz praksi būtu jāpielieto katrā pētījumā. Piekrit, ka mēs nevaram konkurēt ar lieliem zinātniskajiem

institūtiem, un tiem cilvēkiem, kuri strādā mūsu sistēmā, no kuriem prasīs pētījuma lietišķo mērķi, arī jānosaka, kādas struktūras no bāzes zinātņu loka pētījuma veikšanai tiks piesaistītas, nevis otrādi. Otrkārt, bērnu veselība būtu jāizdala kā atsevišķa prioritāte, ietverot gan veselības aprūpes organizācijas aspektu, gan infekciju, neinfekciju slimības, kā arī translāciju no zinātnes uz praksi, konkrētam pētījuma produktam, par kuru ir pierādīts, ka tas dos uzlabojumus.

A.Čakša norāda, ka būtu jāfokusējas uz atsevišķām, konkrētām jomām un ka veselības sistēmas modeļi ir ļoti svarīga tēma.

J.Gardovskis akcentē, ka prioritāro jomu nevajadzētu definēt tika plaši, kā, piemēram, "onkoloģija", bet specifiskāk, fokusēties, piemēram, uz divām biežākajām audzēju lokalizācijām un pētīt sabiedrības veselību, efektivitāti, molekulārģenētiku u.tml., un iesaistās tie, kam ir kapacitāte šīs tēmas pētīt.

D.Gardovska uzsver, ka sabiedrības vajadzības nosaka to, kurās jomās un kas ir jāpēta.

J.Kalējs norāda, ka jāņem vērā arī pašvaldību viedoklis par viņu aktualitātēm sabiedrības veselības jomā, jo ir maz pētījumu par reģioniem. Pētījumu pieņemsumam ir jābūt reālam, tādam kā dzīvīdzes pagarināšana, veselīgie dzīves gadi, darbaspēka atgriešana tautsaimniecībā. No sabiedrības veselības viedokļa ir aktuāli dažādi praktiski pētījumi, kuriem būs atdeve jau pēc gada.

D.Gardovska uzsver, ka vienlaikus ir nepieciešams izvērtēt, vai mums ir pētniecības kapacitāte attiecīgajā jomā.

A.Jaunsleinis norāda, ka priekšnosacījumam dalībai valsts pētījumu programmā jābūt, pirmkārt, sadarbībai ar citiem pētniekiem valsts pētījumu programmas ietvaros, otrkārt, pētījuma rezultāti ir jāievieš praksē. Nevajadzētu atteikties no kādas būtiskas pētniecības prioritātes, baidoties, ka nebūs pētniecības kapacitātes. Iespējams, ir jādod iespēja augt jaunajai paaudzei. Sabiedrībai ļoti aktuāla tēma ir rehabilitācija un atgriešana darba tirgū, fokusējoties tieši uz sistēmas organizācijas aspektu.

L.Kozlovska uzsver, ka svarīgs virziens ir medicīnas zinātņu attīstība – teorijas sasaiste ar praksi. Piekrīt, ka prioritātes jādefinē Veselības ministrijai, un uzsver, ka liela problēma Latvijā ir pētniecības fragmentācija. Oponē, norādot, ka ģimenes ārsti reģionos plaši tiek iesaistīti pētījumos, piemēram, respondentu atlasē.

M.Radziņa norāda, ka prioritātēm jābūt definētām nevis plaši, bet pietiekoši šauri, fokusējoties tieši uz tām jomām, kuras rada vislielāko zaudējumu sabiedrībai, piemēram, cerebrovaskulārās slimības veido ļoti milzīgu slogu gan veselības, gan sociālajam budžetam. Otrkārt, ņemot vērā sabiedrības novecošanos, aktuāls jautājums ir neirodegeneratīvie traucējumi jeb demences, kas mūsu sabiedrībai rada arvien lielāku slogu. Iespējams, vairāk jāiesaistās Eiropas lielajos projektos par ļoti mērķspecializētajiem receptoriem, attīstot gan molekulāro diagnostiku, gan mērķterapiju. Ir būtiski sadarboties un iesaistīties Eiropas multicentru pētījumos.

Nolemts: Veselības ministrija sagatavos priekšlikumus par prioritārajiem zinātnes virzieniem veselības aprūpē, un nosūtīs padomes locekļiem viedokļa sniegšanai.

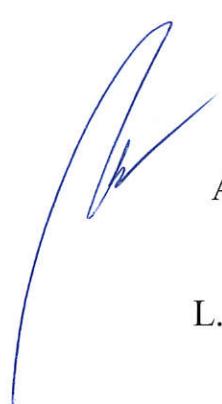
Pielikumā:

- 1.Prezentācija “Valsts pētījumu programma “Biomedicīna sabiedrības veselībai (2014-2017)” uz 14 lpp.
- 2.Iesniegto priekšlikumu apkopojums “Latvijas sabiedrībai aktuālie un būtiskie nozaru izaicinājumi 2018.-2021.gadam” uz 14 lpp.

Sēdi beidz plkst.12:00

Sēdi vadīja:

Sēdi protokolēja:

A. Čakša

L. Boltāne